

Tiistai 13. kesäkuuta 2017

P8_TA(2017)0247

Valtiottomuus Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa**Euroopan parlamentin päätöslauselma 13. kesäkuuta 2017 valtiottomuudesta Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa (2016/2220(INI))**

(2018/C 331/03)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusvälineet, mukaan luettuna ne, jotka koskevat oikeutta kansalaisuuteen, kuten YK:n peruskirjan, ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen, kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen, valtiottomien henkilöiden oikeusasemaa koskevan vuoden 1954 yleissopimuksen, valtiottomuuden poistamista koskevan vuoden 1961 yleissopimuksen, kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen ja sen valinnaisen pöytäkirjan, vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen ja kansainvälisen yleissopimuksen siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista,
- ottaa huomioon valtiottomuutta ja oikeutta kansalaisuuteen koskevat YK:n välineet, kuten YK:n pakolaisasioiden päävaltuutetun (UNHCR) toimeenpanevan komitean päätelmän n:o 106 Identification, Prevention and Reduction of Statelessness and Protection of Stateless Persons ⁽¹⁾, jota YK:n yleiskokous tuki 2006 päätöslauselmassaan A/RES/61/137,
- ottaa huomioon UNHCR:n kampanjan valtiottomuuden poistamiseksi vuoteen 2024 mennessä ⁽²⁾ ja UNHCR:n, YK:n naisjärjestön ja muiden toimijoiden tukeman ja YK:n ihmisoikeusneuvoston kannattaman maailmanlaajuisen kampanjan yhtäläisistä kansalaisuus-oikeuksista (Global Campaign for Equal Nationality Rights),
- ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusneuvoston 15. heinäkuuta 2016 antaman päätöslauselman ihmisoikeuksista ja kansalaisuuden mielivaltaisesta viemisestä (A/HRC/RES/32/5),
- ottaa huomioon maailman ihmisoikeuskonferenssin 25. kesäkuuta 1993 hyväksymän Wienin julistuksen ja toimintaohjelman ⁽³⁾,
- ottaa huomioon naisten syrjinnän poistamista käsittelevän komitean yleisen suosituksen N:o 32 pakolaisaseman, turvapaikan ja kansalaisuuden sukupuoliulottuvuudesta sekä naisten kansalaisuudettomuudesta ⁽⁴⁾,
- ottaa huomioon Kaakkois-Aasian maiden liiton (ASEAN) ihmisoikeusjulistuksen ⁽⁵⁾,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan 5 kohdan, jonka mukaan EU:n on ”kansainvälisissä suhteissaan” edistettävä osaltaan ”köyhyyden poistamista ja ihmisoikeuksien, erityisesti lapsen oikeuksien, suojelua, sekä kansainvälisen oikeuden tarkkaa noudattamista ja kehittämistä, etenkin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden kunnioittamista”,
- ottaa huomioon 20. heinäkuuta 2015 annetut neuvoston päätelmät ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevasta EU:n toimintasuunnitelmasta 2015–2019 ⁽⁶⁾,
- ottaa huomioon 25. kesäkuuta 2012 annetun ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n strategiakehyksen ja toimintasuunnitelman ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ <http://www.unhcr.org/excom/exconc/453497302/conclusion-identification-prevention-reduction-statelessness-protection.html>

⁽²⁾ <http://www.unhcr.org/protection/statelessness/54621bf49/global-action-plan-end-statelessness-2014-2024.html>

⁽³⁾ <http://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/vienna.pdf>

⁽⁴⁾ <http://www.refworld.org/docid/54620fb54.html>

⁽⁵⁾ http://www.asean.org/wp-content/uploads/images/ASEAN_RTK_2014/6_AHRD_Booklet.pdf

⁽⁶⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10897-2015-INIT/fi/pdf>

⁽⁷⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11855-2012-INIT/fi/pdf>

Tiistai 13. kesäkuuta 2017

- ottaa huomioon 4. joulukuuta 2015 annetut neuvoston päätelmät valtiottomuudesta ⁽¹⁾,
 - ottaa huomioon 20. kesäkuuta 2016 annetut neuvoston päätelmät Myanmaria/Burmaa koskevasta unionin strategiasta ⁽²⁾,
 - ottaa huomioon 25. lokakuuta 2016 antamansa päätöslauselman ihmisoikeuksista ja muuttoliikkeestä kolmansissa maissa ⁽³⁾,
 - ottaa huomioon 7. heinäkuuta 2016 antamansa päätöslauselman Myanmarista ⁽⁴⁾,
 - ottaa huomioon 12. maaliskuuta 2015 antamansa päätöslauselman EU:n vuosikertomuksesta ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa 2013 ja Euroopan unionin toiminnasta tällä alalla ⁽⁵⁾,
 - ottaa huomioon Euroopan parlamentin ulkoasioiden pääosaston marraskuussa 2014 julkaiseman tutkimuksen "Addressing the Human Rights impact of statelessness in the EU's External action",
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 52 artiklan,
 - ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön ja kehitysvaliokunnan lausunnon (A8-0182/2017),
- A. toteaa, että Etelä- ja Kaakkois-Aasian alue koostuu seuraavista valtioista: Afganistan, Bangladesh, Bhutan, Brunei, Kambodža, Intia, Indonesia, Laos, Malesia, Malediivit, Myanmar, Nepal, Pakistan, Filippiinit, Singapore, Sri Lanka, Thaimaa, Itä-Timor ja Vietnam; toteaa, että nämä kaikki kuuluvat jäseninä tai tarkkailijoina joko Kaakkois-Aasian maiden liittoon (ASEAN) tai Etelä-Aasian alueellisen yhteistyön järjestöön (SAARC);
- B. toteaa, että ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus vahvistaa, että kaikki ihmiset syntyvät tasa-arvoisina arvoltaan ja oikeuksiltaan; toteaa, että ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 15 artiklaan ja muihin kansainvälisiin ihmisoikeusvälineisiin on kirjattu, että jokaisella ihmisellä on oikeus kansalaisuuteen ja että kenenkään kansalaisuutta ei saa mielivaltaisesti viedä; toteaa kuitenkin, että kansainväliset oikeudelliset välineet eivät ole saavuttaneet pääasiallista tavoitettaan, jonka mukaan jokaiselle ihmiselle on varmistettava kansalaisuus;
- C. ottaa huomioon, että ihmisoikeudet ovat yleismaailmallisia, jakamattomia, toisistaan riippuvaisia ja toisiinsa liittyviä; toteaa, että ihmisoikeudet ja perusvapaudet ovat jokaisen ihmisen synnynnäinen oikeus ja niiden suojeleminen ja edistäminen on hallituksen tärkein tehtävä;
- D. toteaa, että kaikkien Etelä- ja Kaakkois-Aasian maiden ratifioiman lasten oikeuksia koskevan yleissopimuksen mukaan lapsi on rekisteröitävä välittömästi syntymän jälkeen, ja hänellä on oltava oikeus kansalaisuuteen; toteaa, että arvioiden mukaan puolet maailman valtiottomista henkilöistä on lapsia ja että monet heistä ovat olleet valtiottomia syntymästään lähtien;
- E. toteaa, että ASEANin ihmisoikeusjulistuksessa vahvistetaan, että jokaisella ihmisellä on oikeus kansalaisuuteen lain edellyttämällä tavalla ja että kenenkään kansalaisuutta ei saa mielivaltaisesti viedä tai evätä pyyntöä kansalaisuuden vaihtamiseksi;
- F. toteaa, että valtiottomalla henkilöllä tarkoitetaan valtiottomien henkilöiden oikeusasemaa koskevassa vuoden 1954 yleissopimuksessa henkilöä, "jota ei mikään valtio lainsäädäntönsä perusteella pidä kansalaisenaan"; toteaa, että valtiottomuuden syyt voivat vaihdella ja niitä voivat olla muun muassa: valtioseuraanto ja valtioiden hajoaminen, tietyissä tapauksissa pakenemaan pakottavat olosuhteet, muuttoliike ja ihmiskauppa sekä kansalaisuuslakien muutokset ja puutteet, kansalaisuuden päättymisen pitkäaikaisen ulkomailla asumisen vuoksi, kansalaisuuden mielivaltainen

⁽¹⁾ <http://www.consilium.europa.eu/press/press-releases/2015/12/04-council-adopts-conclusions-on-statelessness/>

⁽²⁾ <http://www.consilium.europa.eu/press/press-releases/2016/06/20-fac-conclusions-myanmar-burma/>

⁽³⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0404.

⁽⁴⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0316.

⁽⁵⁾ EUVL C 316, 30.8.2016, s. 141.

Tiistai 13. kesäkuuta 2017

vieminen, syrjintä sukupuolen, rodun, alkuperän tai muiden syiden perusteella, hallinnolliset ongelmat, mukaan luettuna syntymätodistusten saamisen tai rekisteröinnin ongelmat; toteaa, että useimmat tai jopa kaikki näistä tapauksista voidaan löytää Etelä- ja Kaakkois-Aasian valtiottomien ihmisten joukosta;

- G. pitää tärkeänä panna merkille, että kysymys henkilön valtiottomuudesta on eri asia kuin kysymys henkilön pakolaisuudesta; toteaa, että useimmat valtiottomat ihmiset eivät ole koskaan lähteneet synnyinpaikastaan tai ylittäneet valtakunnanrajaa;
- H. toteaa, että valtiottomuus on monitahoinen ongelma ja se johtaa erilaisiin ihmisoikeusrikkomuksiin, joita voivat olla muun muassa syntymätodistuksiin ja muihin henkilöasiakirjoihin liittyvät ongelmat tai ongelmat, jotka koskevat omistusoikeutta, jäämistä lasten terveysohjelmien ja julkisen koulujärjestelmän ulkopuolelle, liikeyrityksen omistusta, poliittista edustusta ja äänioikeutta, oikeutta sosiaaliturvaan ja julkisiin palveluihin; toteaa, että valtiottomuus voi osaltaan edistää ihmiskauppaa, mielivaltaisia vangitsemisia, vapaan liikkuvuuden rikkomista, lasten hyväksikäyttöä ja naisten syrjintää;
- I. toteaa, että valtiottomuuteen ei juurikaan kiinnitetä kansainvälistä huomiota, vaikka sen maailmanlaajuiset ja alueelliset ihmisoikeusvaikutukset ovat erittäin huolestuttavia, sillä valtiottomuus nähdään edelleen valtioiden sisäisenä asiana; toteaa, että valtiottomuuden vähentämisestä ja viime kädessä poistamisesta olisi tehtävä ihmisoikeuksia koskeva painopiste kansainvälisellä tasolla;
- J. toteaa, että lainsäädännöllinen syrjintä sukupuolen perusteella vaikkapa haettaessa tai siirrettäessä kansalaisuutta omalle lapselle tai puolisolle on edelleen olemassa Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa esimerkiksi Nepalissa, Malesiassa ja Bruneissa;
- K. toteaa, että UNHCR:n arvion mukaan alueella on 135 miljoonaa alle viisivuotiasta lasta, joiden syntymää ei ole rekisteröity ja jotka ovat vaarassa päätyä valtiottomiksi henkilöiksi;
- L. toteaa, että valtiottomuuden poistaminen johtaa myös demokratian lisääntymiseen, kun entiset valtiottomat henkilöt pääsevät mukaan demokraattiseen prosessiin ja voivat osallistua siihen;
- M. toteaa, että valtiottomuuden monitahoinen ongelma kuuluu kansainvälisen oikeuden ja politiikan reuna-alueille mutta se ei kuitenkaan ole marginaalinen kysymys;
- N. toteaa, että valtiottomuus vaarantaa asianomaisten väestöryhmien kehitysnäkymät ja kestävän kehityksen toimintaohjelman 2030 tehokkaan täytäntöönpanon;
- O. toteaa, että UNHCR:n maailmanlaajuisessa toimintasuunnitelmassa valtiottomuuden poistamiseksi 2014–2024 pyritään tukemaan hallituksia, jotta ne voivat ratkaista keskeisimmät olemassa olevat valtiottomuusongelmat, estää uusien tapausten syntymisen sekä havaita paremmin valtiottomat väestöryhmät ja suojella niitä; toteaa, että toimintasuunnitelman 10 kohdassa pidetään tärkeänä parantaa valtiottomuutta koskevaa kvalitatiivista ja kvantitatiivista tietoa; toteaa, että EU on sitoutunut tukemaan toimintasuunnitelmaa aktiivisesti;
- P. toteaa, että neuvoston päätelmissä ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevasta EU:n toimintasuunnitelmasta (2015–2019) muistutetaan, että valtiottomuuskysymystä on pidettävä esillä prioriteettimaiden kanssa ja että on panostettava toimiin, joilla estetään valtiottomien väestöryhmien syntyminen konfliktin, pakkosiirtymisen tai valtioiden hajoamisen seurauksena;
- Q. ottaa huomioon, että 20. syyskuuta 2016 julkaistussa EU:n vuosikertomuksessa ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa (maa- ja aluekohtaiset kysymykset) todetaan, että EU:n tavoitteena on lisätä ihmisoikeuskysymysten johdonmukaisuutta, vaikuttavuutta ja näkyvyyttä EU:n ulkopoliitikassa ja nostaa EU:n profiilia sitoutumisessa alueellisen vastuullisuuden ja ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden edistämiseen YK:n ja alueellisten ihmisoikeusmekanismien puitteissa; toteaa erityisesti, että tähän sisältyy ensimmäisen poliittisen vuoropuhelun käynnistäminen ihmisoikeuksista Kaakkois-Aasian maiden liiton (ASEAN) ihmisoikeusmekanismien kanssa;

Tiistai 13. kesäkuuta 2017

- R. toteaa, että EU on päättänyt asettaa ihmisoikeudet keskiöön suhteissaan kolmansiin maihin;
- S. toteaa, että valtiottomuus edistää väestön liikkeitä, maastamuuttoa ja ihmiskauppaa sekä horjuttaa kokonaisten alueiden vakautta;
- T. toteaa, että monet maailman 10 miljoonasta valtiottomasta ihmisestä asuvat Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa ja Myanmarin rohingyväestö on maailman suurin valtioton väestöryhmä, johon kuuluu yli miljoona ihmistä UNHCR:n valtiottomuutta koskevan määritelmän mukaan; toteaa, että myös Thaimaassa, Malesiassa, Bruneissa, Vietnamissa, Filippiineillä ja muualla on suuria valtiottomia väestöryhmiä; toteaa, että valtiottomia tiibetiläisiä asuu esimerkiksi Intiassa ja Nepalissa; toteaa, että jotkut näistä ryhmistä kuuluvat UNCHR:n valtiottomuutta koskevan määritelmän piiriin, mutta toiset taas eivät; toteaa, että maailman valtiottomista ihmisistä ei ole olemassa kattavia tilastollisia selvityksiä eikä raportteja, koska kaikki valtiot eivät pidä tilastoja tästä asiasta; toteaa, että Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa on pitkäaikaisia ja ratkaisemattomia tapauksia, mutta myös tapauksia, joissa on saavutettu edistystä;
- U. toteaa, että Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa on viime vuosina saavutettu edistystä kansalaisuuslakeihin tehtyjen tarkistusten myötä, sillä valtiottomuuden estämiseksi on otettu käyttöön asianmukaisia säännöksiä ja valtiottomat henkilöt ovat saaneet mahdollisuuden kansalaisuuden hankkimiseen; toteaa, että näitä toimia on vahvistettava ja että hyväksytyjä lakeja on noudatettava myös käytännössä;
- V. toteaa, että rohingyat kuuluvat maailman vainoimpien vähemmistöjen joukkoon ja ovat yksi suurimmista valtiottomien ihmisten ryhmistä; toteaa myös, että he ovat olleet virallisesti valtiottomia Burman vuoden 1982 kansalaisuuslain hyväksymisestä lähtien; ottaa huomioon, että Myanmarin viranomaiset ja naapurimaat hyljeksivät rohingyväestöä, vaikka joissakin naapurimaista on suuret pakolaisväestöt; toteaa, että Rakhinen osavaltiossa on meneillään kahnauksia; toteaa, että tuhannet Bangladeshin rajan yli päässeet pakolaiset tarvitsevat epätoivoisesti humanitaarista apua ja että heitä työnnetään takaisin väkivallalla, mikä on kansainvälisen oikeuden vastaista; toteaa, että rohingyat pakenevat Rakhinen osavaltion kollektiivisen rankaisemisen politiikkaa, jossa turvallisuusjoukot tekevät summittaisesti kohdistettuja kostohyökkäyksiä ja niiden kerrotaan tulittaneen kyläläisiä taisteluhelikoptereista, polttaneen koteja, pidättäneen ihmisiä mielivaltaisesti ja raiskanneen naisia ja tyttöjä; toteaa, että tähän mennessä kotimaiset ja kansainväliset vastaukset rohingyväestön ihmisoikeuksien heikentymiseen ja humanitaariseen kriisiin ovat olleet pitkälti riittämättömiä ja monia asian ratkaisemiseen tarkoitettuja välineitä ei ole edes käytetty;
- W. toteaa, että satoja tuhansia bihareja ei kohdeltu Bangladeshin kansalaisina maan itsenäisyys sodan jälkeen, kun Pakistan kieltäytyi myöntämästä ottamasta heitä takaisin; toteaa, että vuodesta 2003 lähtien useat tuomioistuimet ovat kuitenkin vahvistaneet, että biharit ovat Bangladeshin kansalaisia; toteaa, että lukuisat biharit eivät ole täysin kotoutuneet Bangladeshin yhteiskuntaan ja eivätkä osallistu kehitysohjelmiin ja monet eivät ole voineet hyödyntää uudelleen vahvistettuja oikeuksiaan täysipainoisesti;
- X. toteaa, että Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa on paljon muitakin valtiottomia väestöryhmiä; toteaa kuitenkin, että viime vuosina on tapahtunut myönteistä kehitystä esimerkiksi Indonesiassa, jossa sukupuoleen perustuva syrjintä poistettiin kansalaisuuden hakemista koskevasta menettelystä ja kansalaisuuslakia uudistettiin vuonna 2006 siten, että Indonesiasta ulkomaille yli viideksi vuodeksi muuttavat henkilöt eivät enää menetä Indonesian kansalaisuutta, jos se johtaisi valtiottomuuteen; toteaa, että Kambodžassa syntymän rekisteröinnistä on tehty maksutonta ensimmäisen 30 päivän ajan syntymän jälkeen; toteaa myös, että Vietnamissa helpotettiin vuonna 2008 kansalaisuuden myöntämistä kaikille valtiottomille henkilöille, jotka olivat oleskelleet Vietnamissa yli 20 vuoden ajan ja Thaimaassa kansalaisuus- ja väestörekisterilainsäädännön uudistamisen jälkeen 23 000 valtiotonta henkilöä on saanut kansalaisuuden vuoden 2011 jälkeen;
- Y. pitää erityisen tärkeänä, että kaikki alueen maiden hallitukset ja asiasta vastaavat viranomaiset noudattavat täysin palauttamiskiellon periaatetta ja suojelevat pakolaisia niiden kansainvälisiä velvoitteita vastaavasti ja kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukaisesti;
- Z. toteaa, että valtiottomien ryhmien olisi voitava hyödyntää humanitaarisia ohjelmia, jotka tarjoavat terveyspalveluja, ruokaa, koulutusta ja ravitsemusapua;

Tiistai 13. kesäkuuta 2017

1. on huolissaan miljoonista valtiottomista ihmisistä eri puolilla maailmaa ja erityisesti Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa ja ilmaisee solidaarisuutensa kansalaisuudettomille ihmisille;
2. on erityisen huolestunut rohingyvähemmistön tilanteesta Myanmarissa; on tyrmistynyt laajamittaisista ihmisoikeusrikkomuksista ja rohingyväestön jatkuvasta sorrosta ja syrjinnästä sekä siitä, ettei heitä vieläkään tunnusteta Myanmarin yhteiskunnan osaksi ja katsoo, että tilanne näyttää ennakoilta suunnitellulta etniseltä puhdistukselta; korostaa, että rohingyat ovat eläneet Myanmarin alueella monien sukupolvien ajan ja ovat täysin oikeutettuja Myanmarin kansalaisuuteen, joka heillä on ollut aikaisemmin, ja kaikkiin sen myötä tuleviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin; vaatii Myanmarin hallitusta ja viranomaisia palauttamaan Myanmarin kansalaisuuden rohingyvähemmistölle; vaatii lisäksi välittömästi antamaan humanitaarisille järjestöille, kansainvälisille tarkkailijoille, valtiosta riippumattomille järjestöille ja toimittajille pääsyn Rakhinin osavaltioon; katsoo, että tarvitaan puolueettomia tutkimuksia, jotta ihmisoikeuksien rikkomiseen syylistyneet henkilöt saadaan vastaamaan teoistaan; katsoo lisäksi, että tarvitaan pikaisia toimenpiteitä estämään jatkossa vähemmistöihin kohdistuvaa syrjintää, vihamielisyttä ja väkivaltaa tai yllytystä niihin; toivoo, että Nobelin rauhanpalkinnon ja Saharov-palkinnon saanut Aung San Suu Kyi käyttäisi hyväksi eri roolejaan Myanmarin hallituksessa ratkaisun löytämiseen;
3. pitää valitettavana, että valtiottomuutta käytetään joissakin tapauksissa väärin tiettyjen yhteisöjen marginalisoimiseen ja heidän oikeuksiensa viemiseen; katsoo, että vähemmistöjen oikeudellinen, poliittinen ja sosiaalinen osallistaminen on tärkeä osa demokratiaan siirtymistä ja että valtiottomuutta koskevien kysymysten ratkaisemisella parannettaisiin osaltaan sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja poliittista vakautta;
4. kiinnittää huomiota siihen, että valtiottomuus voi aiheuttaa merkittäviä humanitaarisia kriisejä, ja toistaa, että valtiottomilla henkilöillä olisi oltava pääsy humanitaarisiin ohjelmiin; tähdentää, että valtiottomuus merkitsee usein koulutusta, terveydenhoitoa, työllistymistä, liikkuvuutta ja turvallisuutta koskevien mahdollisuuksien kariutumista;
5. on huolestunut valtiottomuutta Etelä- ja Kaakkois-Aasian maissa koskevan tiedon puutteesta, sillä esimerkiksi Bhutanin, Intian, Nepalin ja Itä-Timorin tilanteesta ei juurikaan ole tietoja saatavilla; on lisäksi huolestunut siitä, että silloinkin kun kokonaislukumäärät ovat saatavilla, esimerkiksi naisista, lapsista ja muista heikommassa asemassa olevista ryhmistä ei ole olemassa eriteltyjä tietoja; huomauttaa, että tämä tiedonpuute vaikeuttaa kohdennettujen toimien määrittelyä esimerkiksi valtiottomuuden poistamiseen vuoteen 2024 mennessä tähtäävän UNHCR:n kampanjan puitteissa; kannustaa voimakkaasti Etelä- ja Kaakkois-Aasian maita tuottamaan luotettavaa ja julkista eriytettyä tietoa valtiottomuudesta;
6. toteaa, että on myös olemassa myönteisiä esimerkkejä, kuten Filippiinien toukokuussa 2016 tekemä aloite toimiin ryhtymisestä tietojen saamiseksi alueen valtiottomien lasten määrästä ja tilanteesta; kehottaa EU:ta tarjoamaan yhteistyötä ja tukea valtiottomuuden kattavaan kartoittamiseen ja sellaisten hankkeiden määrittelemiseen, joilla valtiottomuus alueella voidaan poistaa;
7. on syvästi huolestunut siitä, että Brunein, Malesian ja Nepalin lainsäädännöissä on sukupuoleen perustuvaa syrjintää; pitää tärkeänä tarkastella uudelleen kansalaisuuslakeihin liittyviä säännöksiä, erityisesti lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen ja kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen (CEDAW) osalta;
8. pitää tervetulleena alueen myönteistä kehitystä ja Filippiinien, Vietnamin ja Thaimaan toimia ja kannustaa alueen maita yhteistyöhön ja hyvien käytäntöjen vaihtamiseen sekä pyrkimyksiin poistaa valtiottomuus koko alueella;
9. muistuttaa tilanteesta valtiottomuuden poistamisen jälkeen alueella ja ihmisoikeuksiin kuuluvasta osallistumisperiaatteesta; kannattaa valtiottomuutta kokeneiden yhteisöjen ja aiemmin valtiottomien ihmisten ottamista mukaan kehityshankkeisiin ja suunnitteluun; kannustaa hallituksia ja kehityshankkeita tarkastelemaan valtiottomuuden jälkeistä syrjintää käytännön tasa-arvon nopeuttamiseksi tarkoitetun CEDAW-yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan innoittamana;
10. tunnustaa kansallisen itsemääräämisoikeuden kansalaisuutta koskevissa asioissa, mutta vaatii maita, joissa asuu valtiottomia väestöryhmiä, ryhtymään konkreettisiin toimiin valtiottomuuden ongelman ratkaisemiseksi kaikkien maiden ratifioimien kansainvälisten sopimusten ja ennen kaikkea lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen edellyttämällä tavalla; toteaa, että alueella on tapahtunut paljon myönteistä kehitystä;

Tiistai 13. kesäkuuta 2017

11. kehottaa Bangladeshin hallitusta sitoutumaan selkeään etenemissuunnitelmaan vuonna 1997 allekirjoitetun Chittagong Hills Tractsin rauhansopimuksen panemiseksi kokonaan täytäntöön, jolloin nykyisin Intiassa valtiottomana asuvalle jumma-väestölle voitaisiin palauttaa heidän oikeutensa;
12. kannustaa jäsenvaltioita voimakkaasti panemaan täytäntöön valtiottomuuden poistamista koskevaan vuoden 1961 yleissopimukseen kirjatun varotoimen, jonka mukaan tietystä valtiossa syntynyt henkilö saa myös kyseisen valtion kansalaisuuden, jos hän muussa tapauksessa olisi valtioton;
13. korostaa valtiottomuuden ja sosiaalisen ja taloudellisen suojattomuuden välistä yhteyttä; kehottaa kehitysmaiden hallituksia estämään kansalaisuuden epäämisen, menettämisen tai viemisen syrjivillä perusteilla, laatimaan tasa-arvoisia kansalaisuuslakeja ja ottamaan käyttöön saatavilla olevia, kohtuuhintaisia ja syrjimättömiä menettelyjä kansalaisuutta koskevassa dokumentoinnissa;
14. pitää myönteisenä, että ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevaa EU:n toimintasuunnitelmaa 2015–2019 koskevissa päätelmissään neuvosto sitoutuu pitämään kysymystä esillä prioriteettimaiden kanssa; suhtautuu lisäksi myönteisesti neuvoston sitoumukseen vahvistaa suhteitaan ASEANin kanssa; suosittaa, että toiminnan painopiste ulotetaan konflikteista, asuinsijoilta siirtymisestä ja valtioiden hajoamisesta syntyneistä valtiottomista väestöistä kattamaan myös muita asiaankuuluvia näkökohtia, kuten valtiottomuus syrjinnän johdosta tai syntymän rekisteröimättömyyden ja väestörekisteröinnin puuttumisen perusteella;
15. muistuttaa, että ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevassa EU:n toimintasuunnitelmassa (2015–2019) luvattiin toimenpiteitä yhteisen kehityksen rakentamiseksi komissiolle ja Euroopan ulkosuhdehallinnolle valtiottomuutta koskevien kysymysten nostamiseksi esiin kolmansien maiden kanssa; korostaa, että virallisen kehityksen laatiminen ja levittäminen olisi olennainen osa Euroopan unionin tukea UNCHR:lle tavoittelee valtiottomuuden poistamista vuoteen 2024 mennessä;
16. kehottaa EU:ta edistämään maailmanlaajuisten ratkaisujen kehittämistä valtiottomuuteen sekä kehittämään samalla alueellisia tai paikallisia strategioita, sillä ”yhden koon” lähestymistapa ei ole riittävän tehokas valtiottomuuden torjumisessa;
17. katsoo, että EU:n olisi korostettava voimakkaammin valtiottomuuden vaikutuksia globaaleihin kysymyksiin, kuten köyhyyden poistamiseen, kestäväen kehityksen toimintaohjelman 2030 ja kestäväen kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoon, lasten oikeuksien edistämiseen sekä laittoman muuttoliikkeen ja ihmiskaupan edellyttämiin toimiin;
18. pitää myönteisenä kestäväen kehityksen tavoitteen 16.9 hyväksymistä, sillä siihen sisältyy laillisen henkilöllisyyden ja syntymän rekisteröimisen takaaminen kaikille; pitää kuitenkin valitettavana, ettei valtiottomuutta mainita selvästi kestäväen kehityksen toimintaohjelmassa 2030 syrjintäperusteena eikä köyhyyden vähentämistavoitteena; kehottaa unionia ja sen jäsenvaltioita harkitsemaan valtiottomuusindikaattoreiden lisäämistä kestäväen kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa koskeviin seuranta- ja raportointimekanismeihinsa;
19. pitää tärkeänä valtiottomuutta koskevaa tehokasta viestintästrategiaa tietoisuuden lisäämiseksi asiasta; kehottaa EU:ta tiedottamaan valtiottomuudesta enemmän ja paremmin yhteistyössä UNCHR:n kanssa sekä kyseisissä kolmansissa maissa toimivien edustustojensa kautta sekä keskittymään ihmisoikeusrikkomuksiin, jotka ovat tapahtuneet valtiottomuuden seurauksena;
20. kehottaa EU:ta kehittämään kattavan strategian, joka perustuu kahteen toimenpidekokonaisuuteen; toteaa, että ensimmäisillä toimenpiteillä olisi käsiteltävä kiireellisiä tilanteita ja toisilla olisi määriteltävä pitkän aikavälin toimenpiteet valtiottomuuden poistamiseksi; katsoo, että strategiassa olisi keskityttävä muutamaasi painopisteisiin ja että EU:n olisi otettava johtoasema kiireellisissä tilanteissa, jotta valtiottomuutta koskevaa tietoisuutta lisättäisiin kansainvälisellä tasolla;
21. korostaa, että valtiottomuutta koskevan EU:n kattavan strategian olisi oltava mukautettavissa valtiottomien henkilöiden kohtaamiin tilanteisiin; korostaa, että asiaankuuluvien toimien määrittämiseksi on erotettava toisistaan hallinnollisten valmiuksien puuttumisesta johtuva valtiottomuus ja tiettyjä väestöryhmiä tai vähemmistöjä syrjivästä valtiollisesta politiikasta johtuva valtiottomuus;

Tiistai 13. kesäkuuta 2017

22. suosittelee, että jäsenvaltiot asettavat painopisteekseen Etelä- ja Kaakkois-Aasian valtiottomuutta koskevan myönteisen kehityksen tukemisen, ja ehdottaa uutta kattavaa toimintalinjaa, jossa

- kannustetaan valtioita liittymään valtiottomuutta koskeviin yleissopimuksiin korostamalla niiden etuja kahdenvälisissä suhteissa parlamenttien ja ministeriöiden tasoilla ja muilla tasoilla;
- tuetaan ASEANin alakohtaisia elimiä ja SAARCia niiden tukiessa jäsenvaltioitaan, jotka jatkavat kansalaisuutta koskevan oikeuden toteuttamista ja valtiottomuuden poistamista;
- korostetaan valtiottomuutta koskevien sopimusten arvoa monenvälisillä foorumeilla;
- toimitaan yhteistyössä valtioiden kanssa ja tuodaan esille niitä hyötyjä, joita valtiottomia ja kansallisuudeltaan määrittelemättömiä ihmisiä koskevien monialaisten, eriytettyjen ja todennettavien maanlaajuisten tietojen keräämisestä aiheutuu, sillä valtiottomien henkilöiden tunnistaminen on kyseisille valtioille ensimmäinen askel valtiottomuuden poistamiseksi tarvittaviin toimiin ryhtymiseksi; kerätyt tiedot käytetään sitten rekisteröintiin, dokumentointiin, julkisten palvelujen tarjoamiseen, lain ja järjestyksen ylläpitämiseen ja kehityssuunnitteluun;
- korostetaan toistuvasti, että syntymien rekisteröinnin on oltava maksutonta, helposti kaikkien saatavilla olevaa ja luonteeltaan syrjimätöntä;
- korostetaan toistuvasti, että kansallisessa henkilötietojen hallintojärjestelyssä on oltava kaikkien alueella asuvien henkilöiden henkilötiedot, mukaan luettuna vaikeasti tavoitettavat ja marginalisoidut ryhmät, jotka saattavat olla joutumassa valtiottomiksi tai joilta puuttuu kansalaisuus;
- tuetaan Etelä- ja Kaakkois-Aasian maita niiden huolehtiessa, että myös valtiottomilla lapsilla on mahdollisuus päästä kouluun, sillä valtiottomuus on merkittävä este lasten yhtäläisille mahdollisuuksille koulutuksessa;
- tuetaan innovatiivisen teknologian merkitystä käyttämällä digitaalisia syntymän rekisteröimiseen tarkoitettuja ohjelmia parantamaan rekisteröintiä ja arkistointia;
- puututaan kansalaisuuslakien sisältöön ja soveltamiseen sekä kansalaisuutta koskevan oikeuden mielivaltaiseen viemiseen tai kieltämiseen etnisen alkuperän perusteella, sillä se on tärkein valtiottomuuden syy alueella;
- kannustetaan alueen valtioita kiinnittämään ihmisoikeus- ja yhteisöperustaisilla lähestymistavoilla huomiota naisten tarpeisiin ja kysymyksiin, jotka koskevat seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, etenkin ihmiskaupan uhrien osalta;
- otetaan kantaa kansalaisuuslakien ja sukupuoleen perustuvan syrjinnän ongelmaan, sillä eräissä maissa äitien on vaikeaa tai jopa mahdotonta siirtää omaa kansalaisuuttaan lapsilleen;
- varmistetaan, että kaikki EU:n rahoittamat kehityshankkeet ja humanitaarinen apu laaditaan niin, että valtiottomuutta koskevaan kysymykseen puututaan aina tarvittaessa;
- kehitetään asiaankuuluvien EU:n toimielinten ja toimijoiden valmiuksia, jotta voidaan ymmärtää, arvioida ja suunnitella valtiottomuutta koskevia kysymyksiä sekä tiedottaa niistä; ryhdytään tiedottamaan säännöllisesti EU:n saavutuksista valtiottomuuden torjunnassa ja sisällytetään valtiottomuutta koskeva luku EU:n vuosikertomukseen ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa;
- varmistetaan, että valtiottomuutta, kansallisuutta ja kansalaisuutta käsitellään asianmukaisella tavalla ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevissa maakohtaisissa strategioissa ja että viime mainittu perustuu periaatteeseen, jonka mukaan jokaisella on sukupuolesta, rodusta, ihonväristä, uskonnosta tai vakaumuksesta, alkuperästä tai kansalliseen tai etniseen vähemmistöön kuulumisesta riippumatta oikeus kansalaisuuteen; tarkastellaan valtiottomuuden ongelmaa kaikissa poliittisissa ja ihmisoikeuksissa koskevissa vuoropuheluissa kyseisten maiden kanssa;
- laaditaan EU:lle ihmisoikeusohjeet valtiottomuutta varten, jotta EU:n toimia voidaan mitata konkreettisesti sen tavoitellessa valtiottomuuden poistamista kaikkialla maailmassa;

Tiistai 13. kesäkuuta 2017

- lisätään Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa esiintyvää valtiottomuutta koskevaa vuoropuhelua asianomaisten alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa, Etelä- ja Kaakkois-Aasian maiden naapureiden kanssa sekä alueen muiden aktiivisten valtioiden kanssa;
 - varmistetaan, että vaalitarkkailuvaltuuskuntien jäsenet ovat tarvittaessa tietoisia valtiottomuutta koskevista kysymyksistä;
 - pidetään tärkeänä alueellisten ihmisoikeuselinten vahvistamista, jotta ne voivat omaksua aktiivisemmän roolin valtiottomuuden määrittelyssä ja poistamisessa;
 - varataan kehitysyhteistyövälineestä, Euroopan kehitysrahastosta sekä demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevasta eurooppalaisesta rahoitusvälineestä riittävä rahoitus kansalaisjärjestöille ja muille organisaatioille, jotka pyrkivät tavoittamaan valtiottomia väestöryhmiä; edistetään kumppanuuksia kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja valtiottomien yhteisöjen välillä, jotta ne saavat valmiuksia taistella oikeuksiensa puolesta;
 - kannustetaan hallitusten välistä koordinoitua valtiottomuuden torjumiseksi, etenkin jos sillä on rajatylittäviä vaikutuksia, ja sisällytetään siihen valtiottomuuden torjuntaa koskevien kansainvälisten normien täytäntöönpanoon liittyvien parhaiden käytäntöjen vaihtaminen;
 - varmistetaan myönteisen kehityksen jatkotoimet käytännön täytäntöönpanon varmistamiseksi esimerkiksi tietoisuutta parantamalla ja teknisen tuen myöntämisellä paikallisen tason julkishallinnolle valmiuksien parantamiseksi esimerkiksi Thaimaassa, Filippiineillä, Vietnamin ja Bangladeshissä, jossa bihareille on palautettu kansalaisuus ja äänioikeus;
23. kehottaa Brunein, Malesian ja Nepalin hallituksia torjumaan kansallisuuslainsäädäntönsä sisältämiä sukupuoliserjinnän muotoja ja edistämään lasten oikeutta kansalaisuuteen;
24. panee merkille valtiottomuuden ja pakkomuuton välisen yhteyden, erityisesti konfliktialueilla; muistuttaa, että ainakin 1,5 miljoonaa valtiotonta henkilöä maailmassa on pakolaisia tai entisiä pakolaisia ja heidän joukossaan on paljon nuoria naisia ja tyttöjä;
25. muistuttaa, että valtiottomuus maailmassa on pääosin kartoittamatta ja siitä ei juurikaan raportoida ja että nykyiset tiedot perustuvat erilaisiin määritelmiin; kehottaa kansainvälistä yhteisöä hyväksymään yhdenmukaisen määritelmän ja korjaamaan valtiottomuuden mittaamista koskevaan tiedonkeruuseen liittyviä puutteita kehitysmaissa, erityisesti auttamalla paikallisviranomaisia ottamaan käyttöön asianmukaisia menetelmiä, joilla valtiottomien henkilöiden määrä voidaan selvittää, heidät voidaan tunnistaa ja rekisteröidä ja maiden tilastollisia valmiuksia voidaan vahvistaa;
26. kehottaa komissiota käynnistämään hyvien käytäntöjen vaihdon jäsenvaltioiden kesken; kannattaa valtiottomuutta koskevien kansallisten yhteispisteiden aktiivista koordinoitua ja suhtautuu myönteisesti #IBelong-kampanjaan;
27. korostaa, että valtiottomien henkilöiden oikeusasemaa koskevalla vuoden 1954 yleissopimuksessa ja valtiottomuuden poistamista koskevalla vuoden 1961 yleissopimuksessa vaaditaan oikeudellisten kehysten perustamista valtiottomien henkilöiden tunnistamiseksi ja suojelemiseksi ja ne voivat toimia tärkeänä lähtökohtana niille maille, jotka haluavat edistää valtiottomuutta koskevan ongelman ratkaisemisessa;
28. pitää myönteisenä sitä, että unioni on tukenut valtiottomia henkilöitä Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa eri välineiden avulla, ja kannustaa unionia jatkamaan ponnistelujaan ja puuttumaan valtiottomuuden vaikutuksiin kehitykseen, rauhaan ja vakauteen keskeisenä osana kehitysyhteistyöohjelmiaan ja laajemmin ulkoista toimintaansa;
29. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille.
-